

CONSELL DE GARANTIES ESTATUTÀRIES
DE CATALUNYA

Nota en relació amb el Dictamen del Consell de Garanties Estatutàries 7/2014, de 27 de febrer, sobre la Llei 24/2013, de 26 de desembre, del sector elèctric

Conclusions del Dictamen:

***Primera.** L'article 3.13.a de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, del sector elèctric, en els termes expressats en el fonament jurídic tercer, no és contrari a la Constitució ni a l'Estatut. Adoptada per unanimitat.*

L'article 149.1.22 CE atorga a l'Estat la competència sobre «l'autorització de les instal·lacions elèctriques si l'aprofitament afecta una altra comunitat o si l'energia és transportada fora del seu àmbit territorial». En relació amb aquest precepte, el Tribunal Constitucional (en jurisprudència constant des de la inicial STC 12/1984, de 2 febrer, FJ 1, fins a la darrera STC 181/2013, de 23 d'octubre, FJ 4) parteix de la base que, per tal que l'Estat pugui autoritzar les instal·lacions elèctriques, és suficient que es doni una de les dues condicions que hi preveu: que l'aprofitament afecti una altra comunitat autònoma o que el transport de l'energia surti del seu respectiu àmbit territorial. Per tal de determinar si l'aprofitament té lloc a més d'una comunitat autònoma, la doctrina jurisprudencial més recent (STC 181/2013, FJ 7) accepta, en principi, l'ús pel legislador d'un conjunt de criteris que no són estrictament jurídics, sinó tècnics, en estar vinculats a les pròpies característiques tècniques de la instal·lació, com ara el nivell de tensió, la potència elèctrica instal·lada o la seva interconnexió amb la xarxa elèctrica estatal.

Per la seva banda, l'article 133.1 EAC atribueix a la Generalitat la competència compartida en matèria d'energia, que, pel que fa a l'autorització d'instal·lacions, inclou les submatèries següents: «a) La regulació de les activitats de producció, emmagatzematge i transport d'energia, l'atorgament de les autoritzacions de les instal·lacions que transcorrin íntegrament pel territori de Catalunya i l'exercici de les activitats d'inspecció i control de totes les instal·lacions existents a Catalunya; b) La regulació de l'activitat de distribució d'energia que s'acompleixi a Catalunya, l'atorgament de les autoritzacions de les instal·lacions corresponents i l'exercici de les activitats d'inspecció i control de totes les instal·lacions existents a Catalunya».

L'article 3.13.a de la Llei 24/2013, quan atribueix a l'Estat la competència per a l'autorització de les instal·lacions de transport i connexions de servei de tensió igual o superior a 380 kV, no vulnera l'article 149.1.22 CE ni l'article 133.1.a EAC, ja que aquestes línies, per la seva tensió, no tenen sentit sense la seva interconnexió a la xarxa elèctrica estatal tant en termes d'exploatació com d'influència.

En canvi, en el cas de les instal·lacions de producció de potència superior a 50 MW, l'autorització de les quals també és atribuïda a l'Estat per l'article 3.13.a de la Llei, el Consell parteix de la idea que el Tribunal, com en el cas de la tensió, accepta el criteri de la potència com a indicatiu de la repercussió territorial de la instal·lació, però matisa que, si bé les instal·lacions de més de 50 MW són susceptibles d'un aprofitament superior al de l'àmbit de la comunitat autònoma, poden no tenir-lo, motiu pel qual interpreta que l'article examinat no atribueix a l'Estat la competència sobre les instal·lacions de més de 50 megawatts que no generin un aprofitament fora de l'àmbit territorial de Catalunya.

***Segona.** Els articles 9, 40, 43.5, 46, 51 i 52.4 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, vulneren les competències de la Generalitat previstes a l'article 133.1 EAC. Adoptada per unanimitat.*

A més del previst a la clàusula 22, l'article 149.1 CE conté un altre títol competencial estatal específic en relació amb l'energia elèctrica: l'establert a la clàusula 25 en matèria de «[b]ases del règim miner i energètic». I el títol genèric sobre «[b]ases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica» (art. 149.1.13 CE) incideix també en aquest àmbit, atès que l'elèctric és un sector de gran rellevància econòmica i social, tot i que la seva invocació no estarà justificada en tots els casos, ja que cal interpretar-lo restrictivament, limitant-lo de manera que només habiliti per prendre mesures que objectivament —i no només per la seva finalitat— siguin de caràcter econòmic i que tinguin incidència directa i significativa sobre l'activitat econòmica general. Tots dos títols, segons el Tribunal Constitucional, atribueixen a l'Estat facultats d'actuació que no són coincidents i s'han d'exercir de manera conjunta i harmònica.

Pel que fa a les bases que constitueixen l'abast de la competència continguda en l'article 149.1.25 CE i a les quals fa referència també l'article 111 EAC com a element delimitador de les competències compartides de la Generalitat, entre les quals l'article 133.1 EAC inclou l'energia, el Consell recorda la seva doctrina i la jurisprudència constitucional sobre les dimensions formal i material d'aquestes bases i precisa que poden tenir un abast diferent segons la matèria. En el sector elèctric, el Tribunal ha considerat que l'establiment d'un règim econòmic uniforme té caràcter bàsic perquè constitueix un dels aspectes fonamentals de la seva ordenació i que el caràcter imprescindible d'aquesta font d'energia per als ciutadans i per a l'economia justifica que la garantia de la seguretat i qualitat del seu subministrament tingui també caràcter bàsic.

Per la seva banda, l'article 133.1 EAC, a més de les ja esmentades relatives a l'autorització d'instal·lacions, fa referència a les submatèries següents: «c) El desplegament de les normes complementàries de qualitat dels serveis de subministrament d'energia» i «d) El foment i la gestió de les energies renovables i de l'eficiència energètica».

L'article 9 de la Llei 24/2013 té per objecte l'autoconsum d'energia elèctrica i els seus apartats 1, 2, 3 i 5 regulen el seu règim jurídic i econòmic. Entre les dues competències estatutàries al·legades (la d'energia de l'art. 133 EAC i la de consum de l'art. 123 EAC), el Consell opta per la primera, que constitueix un sector més específic, i la imposa per sobre de la competència energètica estatal, atès que la producció i l'aprofitament de l'energia, en el cas de l'autoconsum, es realitza de manera inqüestionable dintre de l'àmbit de la comunitat autònoma. D'altra banda, la incidència de l'article 149.1.13 CE es rebutja en aquest àmbit pel fet que la regulació del règim de l'autoconsum no és una mesura econòmica en si mateixa i perquè el seu impacte en l'economia general és irrellevant.

En l'apartat 4 de l'article 9 s'atribueix a l'Estat la regulació del Registre administratiu d'autoconsum d'energia elèctrica, al qual s'han d'inscriure els consumidors acollits a les modalitats d'autoconsum previstes per la Llei. Com que la regulació i organització del Registre és una funció executiva i l'autoconsum es desenvolupa en l'àmbit territorial de la comunitat autònoma, s'ha d'incloure dintre de la competència autonòmica.

Per aquests motius, tot l'article 9 vulnera les competències de la Generalitat de l'article 133.1 EAC.

Els articles 40 i 46 de la Llei suposen una considerable ampliació de la normativa bàsica pel que fa al règim d'obligacions i drets de les empreses distribuïdores i al de les empreses comercialitzadores en relació amb el subministrament, ja que són molt més detallats que l'anterior Llei 54/1997, de 27 de novembre, del sector elèctric, i inclouen remissions a reglaments dictats pel Govern estatal. Ara bé, la manca d'homogeneïtat de la xarxa de distribució a tot l'Estat justifica la incidència autonòmica en el règim de drets i obligacions de les empreses distribuïdores i el fet que la comercialització sigui lliure fa que la seva regulació diferenciada per part de les comunitats autònomes no suposi cap repercussió econòmica en el

sector. Per això, aquests articles vulnereu les competències de la Generalitat de l'article 133.1.b EAC.

L'article 43.5 atribueix a l'Estat l'ordenació del procediment per resoldre els conflictes, entre els usuaris finals que siguin persones físiques i les empreses subministradores d'energia elèctrica, que no se sotmetin a les entitats de resolució alternativa de litigis en matèria de consum o quan aquestes no resultin competents per a la resolució del conflicte.

Aquest precepte no vulnera la competència de la Generalitat en matèria de consum (art. 123 EAC) perquè cal ubicar-lo en el marc de la distribució de competències en matèria d'energia i perquè els usuaris poden utilitzar els procediments de protecció dels consumidors previstos a la legislació autònoma.

Com que les controvèrsies a què fa referència aquest apartat estan regulades per la normativa sobre protecció específica dels usuaris finals d'energia elèctrica i la Generalitat té competència compartida en matèria energètica, l'establiment d'aquest procediment i l'exercici de les facultats executives relacionades amb aquest (tramitació, instrucció i resolució) corresponen a la comunitat autònoma.

En conseqüència, l'article 43.5 vulnera les competències de la Generalitat de l'article 133.1 EAC.

L'article 51 de la Llei imposa els criteris de qualitat del subministrament elèctric sense deixar a la Generalitat cap possibilitat per dictar una normativa pròpia i específica adaptada a les peculiaritats de la xarxa elèctrica catalana, pel seu ampli contingut i per les remissions que fa a reglaments estatals. A més, reserva a l'Administració de l'Estat un conjunt de potestats en aquest àmbit. Vulnera, per tant, les competències que l'article 133.1.c EAC reconeix a la Generalitat per al «desplegament de les normes complementàries de qualitat dels serveis de subministrament d'energia».

L'article 52.4 de la Llei tampoc respecta les competències que l'article 133.1.c EAC reconeix a la Generalitat perquè, quan estableix un llistat tancat de subministraments essencials que no es poden tallar, no deixa marge a les comunitats autònomes per ampliar aquest catàleg.

Tercera. *La disposició final segona de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, és contrària a la Constitució i a l'Estatut en la mesura que declara bàsics els preceptes esmentats en la conclusió segona.*
Adoptada per unanimitat.

La disposició final segona preveu, respecte del conjunt de la Llei excepte alguns dels seus preceptes, el seu caràcter bàsic, amb suport en les clàusules 13 i 25 de l'article 149.1 CE (que contenen respectivament, recordem, els títols competencials estatals sobre «[b]ases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica» i «[b]ases del règim miner i energètic»).

Com ha dit el Consell altres cops, basant-se en la jurisprudència del Tribunal Constitucional, les impugnacions d'aquest tipus de disposicions s'han de resoldre en el mateix sentit que les referides als preceptes a què fan referència.

Quarta. *La resta de preceptes examinats de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, no són contraris a la Constitució ni a l'Estatut.*
Adoptada per unanimitat.

Els apartats 3 i 7 de l'article 14 de la Llei 24/2013, els quals, respectivament, regulen la retribució de les activitats del sistema elèctric i autoritzen el Govern estatal a establir un règim econòmic específic per fomentar la producció a partir de fonts d'energia renovables, cogeneració d'alta eficiència i residus, no vulnereu la competència compartida de la Generalitat

CONSELL DE GARANTIES ESTATUTÀRIES DE CATALUNYA

en matèria de medi ambient (art. 144.1 EAC) perquè el règim econòmic entra dintre de la competència bàsica estatal sobre energia i perquè la competència autonòmica per al «foment i gestió de les energies renovables i de l'eficiència energètica» no apareix a l'article esmentat sinó a l'article 133.1.d EAC, entre les competències relatives a l'energia.

Els articles 16.4 i 17.6 de la Llei, que preveuen l'establiment de suplementos territorials a càrrec dels consumidors en el cas que la seva comunitat autònoma gravi amb tributs propis o recàrrecs sobre tributs estatals les activitats o instal·lacions destinades al subministrament elèctric, no vulneren les competències tributàries de la Generalitat de l'article 203 EAC perquè no impedeixen aquestes imposicions sinó que només pretenen compensar el seu possible impacte en el sistema econòmic del sector elèctric, que és competència estatal.

El segon paràgraf de l'article 33.5 de la Llei exigeix l'emissió d'un informe previ vinculant de la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència en els casos de discrepàncies sobre l'atorgament de permisos de connexió a les xarxes de transport o distribució per part de la comunitat autònoma, però com que només té caràcter vinculant pel que fa a la seva afectació a qüestions que són de competència estatal, no vulnera les competències de la Generalitat de l'article 133.1 EAC.